

VELEHRADSKÝ Z(S)PRAVODAJ

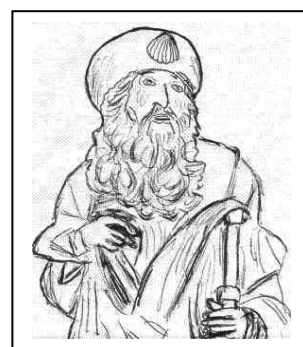
Vydává Správní rada (Trustees) St. Wenceslaus House (Reg. Charity No.241 281) a Velehradský výkonný výbor se sídlem 22 Ladbroke Square, London W11 3NA pro potřeby českých a slovenských krajanů ve Velké Británii - www.velehrad.org.uk

květen/máj 2009

číslo 7

Evropa opět kráčí stezkami poutníků s mušlemi...

V mnohých asi ještě přetrvává duchovní radost z poselství Velikonoc. Někteří se však také asi vzpomínají ze svátečního přejídání a jiní možná (a méně pravděpodobně) také z předvelikonočního půstu. Ten - pokud se neomezil jen na velkopáteční vynechání masa a trval alespoň pár dní - mohl leckde také být jen záminkou ke zdravému zeštíhlení, což by se ale (jak připomněl kardinál Vlk) bez charitativního použití ušetřených peněz minulo s cílem. V Británii je předvelikonoční půst po věky v úctě u katolíků i protestantů a je i sekularisty považován za jistý způsob chvályhodného skautského počínání. Zvláště pak dnes, kdy je třetina národa obézní a uprostřed krize se ostatně přece nesluší požívačně přejídat. Deník *The Times* dokonce nedávno napsal, že půst opět „přichází do módy“ díky muslimské komunitě a jejím závaznému postění se během Ramadánu, což hovoří samo za sebe...

Stejně tak, údajně velmi překvapivě - v situaci, kdy do chrámů chodí stále méně lidí a leckterý opuštěný anglikánský kostel byl prodán k jiným účelům - zažívá v posledních letech renesanci po mnoho staletí v Evropě velmi rozšířený křesťanský zvyk (vlastně už od osmého století) pěšího putování na poutní místa. Napsal to během Velkého týdne opět zmíněný deník. Neodpustil si sice znovu konotace s putováním do Mekky, ale bylo učiněno zadost i Walsinghamu, Canterbury, ostrovu Iona, či irským místům působení sv. Patrika, tedy starobylým poutním místům, dnes převážně ekumenickým a také svatyním na kontinentě, od hrobu sv. Jakuba apoštola ve španělském Santiago de Compostela, přes Lurdy či Chartres, výrazně ekumenické Taizé a Řím, až po Czestochowou.

Ztělesněním mnoha těchto poutních míst je však pro mnohé Evropany Santiago de Compostela, kam vedou staré poutnické stezky přes celé Španělsko i Francii ze středu Evropy a počet poutníků tam jen za posledních 20 let vzrostl čtyřicetkrát. Ona typická mušle na pití ze studánek či potůčků, se kterou jsou poutníci, stejně jako kdysi sv. Jakub zobrazováni -- jak dokládá třeba i mušle na klobouku apoštola na hlavním oltáři mistra Pavla ve východoslovenské Levoči (viz obrázek) -- označuje ony poutnické stezky s prostými noclehárnami dodnes. Po setkání s takovou skupinou poutníků s holemi, třeba šedesát kilometrů od Santiaga, by člověk z jiného kontinentu asi těžko uvěřil poplašným zprávám o rostoucí obezitě a nezřízené požívačnosti Evropanů. Ono putování totiž jakoby očišťuje, regeneruje duši i tělo, nutí k přemýšlení i k modlitbě a je něčím, co je údajně najednou velmi přitažlivým pro dnešní mládež, jinak věčně přilepenou k televizi a počítači. V onom Santiagu poutníky sice mezi jiným vítá magistrátem vydaný průvodce, tvrdící, že „nesmyslnost pověstí“ o sv. Jakubu potvrzuje i to, že měl prý přicestovat na kamenném člunu a jak známo, lod z kamene je hloupost... Jiný průvodce však píše, že Římané tehdy z Palestíny vozili na lodích, jakou připlul i sv. Jakub, olověnou rudu, tedy kameny a „nesmyslnost pověstí“ padá... Článek uzavírá tím, že pro mnoho lidí je asi dnes snadnější vyznat víru takovým pochodem, než o ní hovořit a přitom je těší, že navazují na tradice ve stopách poutnických předchůdců. A pro nás to je důvodem k radosti, neb to dokazuje, že Evropu i dnes podpírají před pádem její křesťanské tradice, mládeží opět obnovované. /jn/

VELEHRAD SRDEČNĚ ZVE VŠECHNY KRAJANY NA TRADIČNÍ MÁJOVOU

SVATOJÁNSKOU POUŤ

v neděli 17. května od 11té do 21té hodiny ve společenských prostorách i na zahradě

Družná zábava, bazar, hudba (cymbál a zpěv) Marta Janitorová, špekáčky, pivo, víno, dorty, bazar...

Odešla obětavá a oblíbená učitelka dvou generací žáků velehradské školy

A. Alena Kaucká (1922 - 2009)

Obětavá a oblíbená učitelka velehradské české sobotní doplňovací školy po mnoho let a vdova po jednom z hrdinů 310. československé stíhací perutě během Bitvy o Británii, paní A. Alena Kaucká, zemřela v Londýně po kratší nemoci 16. dubna ve věku 87mi let.

Zásluhy Aleny Kaucké o udržení českého ducha exilové komunity nelze posuzovat obvyklými měřítky. Celé dvě generace našich dětí jí totiž znaly coby „naší milou paní učitelku“ sobotní doplňovací školy na Velehradě, kam dojížděla z bytu v Gwendolen Avenue ve čtvrti Putney (ulice, ve které bydlel za války prezident Edvard Beneš). A dojížděla po mnoho let za horka i zimy, i když jí později s učením vydatně pomáhla dcera Jana.

Paní Alena pocházela z Prahy, po vystudování obchodní akademie pracovala jako expedientka a po ukončení války se poznala s manželem Janem, zkušebním letcem a válečným hrdinou. Jan chtěl za války bojovat proti nacistům a vstoupil do třístadesítky jako seržant. Byl v akci od samého počátku bojů perutě v polovině srpna 1940 a byl známý coby neohrožený bojovník, zároveň však vždy kolegy obveselující svým suchým humorem. Proslavil se zejména v památné bitvě nad Londýnem 15. září 1940 (Battle of Britain Day), kdy spolu s kolegy Hubáčkem, Půdou, Jefferiesem a dalšími sestřelili německý Dornier 17 a téhož dne odpoledne s dalšími ještě pak i Dornier 215. Byla to jeho „pomsta“ za napadení roje, ve kterém letěl, skupinou čtyř obávaných německých Messerschmittů Bf 109 o deset dní dříve. Podle svědectví kolegů měl zkušený pilot a podle velitele perutě podplukovníka Hesse „výborný letec“ tehdy co dělat, aby se ubránil oné přesile, která mu prostřílela jeho Hurricane P8809 (NN-T) jako řešeto. Když tak, tak a s lehce zraněnou nohou přistál na základně v Duxfordu, nadával prý jako špaček a pak za salvy smíchu kolegů, kteří si oddechli, že se nic horšího nestalo, suše prohlásil: „Tak jsem jim nic neudělal a oni na mne takhle. No počkejte...!“ Bylo to tedy i jeho zásluhou, že třístadesítka se zařadila se 40 a půl sestřely protivníka k nejúspěšnějším perutím RAF v Battle of Britain.

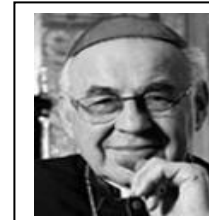
Po válce se rodina s nástupem komunistů dosávala stále do větších problémů, ale ještě stačila emigrovat. Paní Alena měla později ještě těžší úděl, neb manžel Jan zemřel po nemoci v roce 1970 a ona musela sama vydělávat jako hospodářka školy na syna a dceru. Kromě vyučování, po desítky let také nechyběla snad na žádné akci naší farnosti či širší komunity, ať už na Velehradě, v naší kapli u Jesuitů na Farm Street, či v Čs. národním domě. Velmi často také pomáhala s přípravami slavností, posvícení, či dokonce svateb nebo křtin na Velehradě a sám Otec Lang o ní vícekrát prohlásil, že byla jedním z pilířů celé komunity. Když už v posledních letech nemohla učit, alespoň se živě zajímala o život komunity a objevovala se dál na různých akcích. Mnoho bývalých žáků i jejich rodičů na dobrotu a laskavost paní učitelky Kaucké jistě nikdy nezapomene. Krajané, kteří se s ní přišli rozloučit na hřbitov v londýnském Mordenu ve čtvrtek 30. dubna, jsou o tom naprosto přesvědčeni. RIP /jn/

Důstojné poslední rozloučení s velvyslancem Winklerem

V pátek 24. dubna se ve známém londýnském chrámu Brompton Oratory ve čtvrti Kensington konala slavnostní zádušní mše za zesnulého českého velvyslance dr. Jana Winklera. Mši celebroidal apoštolský nuncius arcibiskup Faustino Sainz Muñoz za asistence děkana Daniela Cronina a monsignora Phelima Rowlanda (promluva) a evangelium přečetl pomocný biskup westminsterský Alan Hopes. Královnu Alžbětu II. reprezentoval princ Michael, vévoda z Kentu, Královskou princeznu Annu zastupoval námořní kapitán Nick Wright a oba v chrámu přivítal probošt Ignatius Harrison. Hojně zastoupený diplomatický sbor vedl jeho doyen, kuwajtský velvyslanec Chalíd al-Duwaisan, zatímco Českou republiku reprezentoval ministr zahraničí Karel Schwarzenberg a oba, spolu s dcerou Jana Winklera Alžbětou, také pronesli krátká rozloučení. Diplomatičkou a politickou reprezentací dále tvořili představitelé českého velvyslanectví a britského ministerstva zahraničí a přítomni byli také představitelé české i slovenské komunity v Británii v čele s hrabětem Josefem Czerninem, předsedou správního výboru velehradské charity. Během mše zazněly Chorální preludie a Fantazie v dur J.S. Bacha, Missa pro defunctis a Ave Maria Tomáše Luise de Victorii, Hospodin je můj pastýř a Skryše má pavéza má Ty jsi Antonína Dvořáka, které zazpíval Vojtěch Šafařík a Pie Jesu a další části Messe de Requiem Gabriela Faurého. Zpíval Sbor londýnské Oratory pod taktovkou Patricka Russilla a varhanám dal virtuózně zaznít John McGreal. Zádušní mše tak byla neobyčejně důstojným rozloučením se spravedlivým a hluboce věřícím člověkem, který tolik udělal pro vlast i pro vztahy ČR se Spojeným královstvím. My, kteří jsme Jana Winklera dobře znali, víme, že by si byl určitě přál, aby koncelebroval také český kněz. Škoda, Otcové Lang a Pazderka však Jana určitě radostně přivítali na věčnosti. /jn/

VELEHRAD MÁ KONEČNĚ TAKÉ VLASTNÍ WEBSITE: www.velehrad.org.uk
Dozvíte se tam s postupným rozšiřováním obsahu mnoho zajímavého a umožní Vám stálý bezprostřední kontakt

Evoluce a stvoření se navzájem nepopírají

Z přednášky proslovené kardinálem Vlkem na interdisciplinárním semináři „Evoluce (r)evoluce“ a umístěné na jeho website. Po úvodním slovu a uvedení tématu do souvislostí se v historické exkurzi Otec kardinál dostal k osvícenství...

Teologie, i biblická věda, postupně pochopila na rychlém vývoji přírodních věd své hranice a začala se držet svého oboru. Přistupovala k Bibli jako ke knize Božího zjevení, která má v úmyslu přinášet poznání věcí náboženských, věcí víry, a nikoliv přírodovědeckých. Přírodním vědám však trvalo daleko déle, než pochopily, že i ony se musí držet své metody racionálního zkoumání hmotného světa a že jejich cílem není přinést odpovědi na otázky přesahující jejich kompetenci, např. otázky po původu světa, po jeho smyslu a cíli. Uprostřed tohoto vývoje stál Newton, který se nad vývojem světa zamýšlel, ale vždy ve svých úvahách „potřeboval“ Boha, zvláště v diskusi s Descartovým mechanickým pojmáním vývoje vesmíru. V popředí všech i pozdějších diskusí tu stála otázka, kterou přírodní vědy neřeší – totiž odpovědi na otázky odkud a kam. Biblisté se ve svých úvahách nad stránkami Geneze přidrželi smyslu a cíle Bible přinést náboženskou pravdu a z jejího básnického textu dovedli učení, že Bůh je stvořitelem světa, jak od začátku bez ohledu na stav vědy vždy církve věřily. Dovedli z toho, že Bůh je původcem skutečností anorganických i světa živého, organického, ale i stvořitelem člověka a původcem skutečností duchovních. Tváří v tvář vývoji vědy zcela jasně docházeli k závěru, že nám Bible zjevuje fakt stvoření, původu světa zásahem inteligentní bytosti, a poznávali, že v Bibli není žádné vysvětlení, jakou cestou ke vzniku všech těch skutečností došlo. V biblickém příkazu, který Bůh člověku dává: „naplňte zemi a podmaňte si ji“ chápou pokyn, aby člověk pěstoval vědu a těch věcí, které zjeveny nejsou, se dopídl vlastními schopnostmi, svým rozumem. S tímto pochopením se teologové obraceli k vědě a v ní hledali odpověď na onu otázku, „jak se stvoření uskutečnilo“.

Rozhodující na této cestě byla encyklika papeže Pia XII. z roku 1950. Nese název „Humani generis“ a je citována v dokumentech II. vatikánského koncilu i v učení pozdějších papežů. V encyklice se říká mj., že samotný princip evoluce není v rozporu s katolickým

učením. A papež označuje evoluční teorii jako legitimní předmět studia podle dnešního stavu přírodních věd i teologie. To byl silný impuls pro tehdejší teology, jako např. známého teologa jezuitu Karla Rahnera, který navrhl systematicko-dogmatickou teorii „hominizace“, nebo vize jiného jezuita, známého antropologa Teilharda de Chardin.

Také papežové po koncilu se k tomuto tématu vraceli, např. Jan Pavel II. pronesl v roce 1996 ve svém projevu k členům Papežské akademie pro vědu zásadní projev na toto téma, ve kterém řekl: „Místo jedné evoluční teorie bychom měli mluvit o několika evolučních teoriích. Tato pluralita na jedné straně souvisí s různými výklady mechanismů evoluce, na druhé straně s různými filosofiemi, na nichž se zakládá. Tak existuje interpretace materialistická, spiritualistická a další ...“ A dále: „Ty evoluční teorie, které podle filosofí, jimiž se inspirují, učí, že duch se vynořuje ze sil živé hmoty nebo že je pouhým epifenomenem hmoty, nejsou slučitelné s pravdou týkající se člověka ...“ V současné době se k tomuto tématu i v církvi rozvíjejí různé způsoby výkladu.

Vlivem fundamentalistických proudů se vyvinuly různé směry kreacionismu. Kreacionisté jsou zpravidla příslušníky protestantských denominací, ale je mezi nimi i řada katolíků, a to jak v Evropě, tak především ve Spojených státech, kde je tento směr nejsilnější. Není to jednotný směr, lze jej rozdělit aspoň do dvou kategorií. Ortodoxní kreacionisté soudí, že Země je velmi mladá, byla stvořena v šesti dnech, člověk spolu s ostatními organismy byl přímo a v současné podobě stvořen Bohem a Geneze je více méně popisem událostí, deníkovým záznamem o tom, co se stalo. Umírnění kreacionisté připouštějí určité náznaky evoluce. S těmito názorovými proudy se oficiální učení církve neztotožňuje.

Oficiální učení církve odmítá také hrubý darwinismus. V Darwinově díle odlišuje Darwina jako ideologa s jistým světovým názorem a Darwina jako vědce, který vypracoval teorii o původu druhů. >>>>>

SLOVENSKÝ FOLKLORNÝ SÚBOR KARPATY POZÝVÁ VŠETKÝCH NA

SLOVENSKÝ MAJÁLES

9. MÁJA 2009 OD 19.30 do 01.30 V THE CAPE BAR, LOVE LANE, EC2V 7RF (THE CITY)

(Love Lane je za rohom od metra St. Paul's a je paralelná s Cheapside a London Wall a medzi nimi)

VYSTÚPENIE FS KARPATY, TANEČNÁ ŠKOLA, ČOKOLÁDOVÝ TANEC, TOMBOLA, MÁJOVÁ VÝSLUŽKA, HRAJÚ: L'H KARPATY A DJ JURO, STUDENÉ MISY, TRADIČNÉ POMAZÁNKY, DOMÁCE ZÁVINY A KOLÁČE, SLIVOVÍČKA 52, HRUŠKA A INÉ PRI BARE...
VSTUPNÉ: PREDPREDAJ £17, REZERVÁCIA PRI STOLE £20 (www.karpatyonline.com a Joja: 07843-496427) PRI DVERÁCH £25
-- ŽIADNÉ ŠPORTOVÉ OBLEČENIE / OBUV --

Evoluce a stvoření se navzájem nepopírají (pokračování ze str.2)

Darwin jako ideolog pomohl Marxovu materialismu. Marx byl Darwinem nadšen. A co je nejhorší, jeho teorie aplikoval i na sféru společenskou, která ostatně v minulém století vydala určité svědectví o nekompatibilitě takové aplikace se životem. U vývojové teorie v darwinistické nebo marxistické podobě je pro nás zásadně neakceptovatelné materialistické vysvětlení vývoje jako způsobu vzniku světa silami hmoty z ničeho, bez dostatečného důvodu.

Evoluční teorie prostě neřeší začátek. Jistě, velký třesk, ale jak se tu vzalo to, co třesklo? Zásadní otázkou je první příčina. Ani žádný křesťan nemá tak velkou víru, aby uvěřil v ten zázrak „ono samo“ a dále v druhý zázrak: v účelné, samovolné smysluplné směřování k určitému budoucímu cíli, chybí-li komplexní harmonický program vývoje. A pak je zde důležitá otázka dostatečné účinné příčiny vývojových změn, zvláště přechodu anorganického k organickému, živému. A především přechod od živého, smyslu nadaného tvora k bytosti rozumové, inteligentní, která je tak komplexní a komplikovaná, bez vnější příčiny je pro nás takový přechod nemyslitelný. Jak dlouhá by musela být doba takového vývoje, aby se to vše mohlo stát postupně, náhodou? Statisticky z hlediska pravděpodobnosti to není absolutně možné. Takže učení víry nemá jiného vysvětlení vzniku z ničeho než přijmout inteligentního Stvořitele, který uvedl do

existence první hmotu nadanou vnitřní energií vývoje a programem směřování, který dal všemu tak obdivuhodný řád. Tato představa je Boha důstojnější, je velkolepější než přímé časté zasahování Boha na každém kroku vývoje. Od toho bodu nula, od bodu takového stvoření, s takovou „výbavou“ se pak svět mohl vyvíjet kupředu. Také moment přechodu od anorganického k živému potřebuje nějakou dostatečnou příčinu, která není v anorganické hmotě obsažena. Ani nemluvě o vzniku inteligentní, oduševnělé, svobodné bytosti. Darwinův způsob vyjadřování „příroda směřuje“, „příroda se snaží“ pokládáme za naprosto nevědecký.

A také lidé mají ve svém nitru určité zákonitosti, které si sami nedali. „... mravní zákon ve mně,“ zvolá německý filosof. S těmito zákonitostmi v nitru pak člověk vytváří společnost, vzájemné vztahy. Také společnost podléhá vývoji v nejrůznějších směrech a oblastech, jak o tom mluví např. konstituce II. vatikánského koncilu *O církvi v moderním světě*. Jen takovýto původ člověka dává všem lidem stejnou důstojnost a rovnost. A vůči autoritě Stvořitele má člověk, který je ve výše uvedeném smyslu součástí přírody, ale s velkým hodnotovým vkladem ve svém nitru, velkou z odpovědnost za svět i za společnost.

Kardínal Miloslav Vlk (Celou přednášku i další stati, promluvy a vyjádření naleznete na: www.kardinal.cz)

Zpravodajství z Velehradu, Londýna i z domova

* První etapa úprav dolních společenských místností byla ukončena odsunutím kuchyňky z hlavního sálu do bývalé pracovny Otce Langa. Práce provedla ke spokojenosti všech firma Petra Eliáše. Byl tak získán větší užitečný prostor pro společenská setkání, který bude nyní konečně dále upravován a přestavován, aby bylo možné jej co nejlépe využít pro různá setkání a další akce komunity. Po skvělém návrhu Lenky Trýbové má nyní dojít k setkání s architektky co do kontroly vlastních prací, které se snad zanedlouho poté budou moci rozjet naplno.

* Angličtina zadarmo je teraz nový projekt sponzorovaný vládou. To znamená, že ľudia neplatia ani vstupný poplatok. Podmienky sú byť občanom EU, mať číslo National Insurance, byť zamestnaný a mať aspoň základy Angličtiny. V ponúke sú tri úrovne kurzov podľa toho, aký výsledok človek dosiahne vo vstupnom testě. Kurz sa dá absolvovať napríklad na West Hampstead, na Elephant and Castle, alebo v Camden Town, lekcie sa konajú dvakrát do týždňa v čase, ktorý si každý vyberie (ráno 9 - 11, v priebehu dňa, alebo večer 18 - 20). Po úspešnom absolvovaní kurzu (trvá cca tri mesiace a potom sa dá postúpiť do vyššieho „ročníka“) obdrží absolvent certifikát EDI (to je akreditovaná britská vzdelávacia schéma). Vyučujú kvalifikovaní učitelia s certifikáciou na výuku >>>

British Czech and Slovak Association

zve zájemce na čtvrtek 21. května v 18.30 do sálu českého velvyslanectví a ve spolupráci s ním na promítání

dokumentárního filmu HITLER, STALIN A JÁ o životě Hedy Margoliové-Kovalyové, vdovy po Rudolfovi Margoliově, popraveném ve Slánském procesu v r. 1952

Film Heleny Třeštíkové pro ČTV z roku 2001 o délce 56 minut uvede na velvyslanectví (26 Kensington Palace Gardens, London W8 4QY, metro Notting Hill Gate) syn Hedy a Rudolfa architekt a autor Ivan Margolius

Podrobnosti o členství i programu BCSA si prosíme vždy potvrdit na adresách: bcsa@bcsa.co.uk (e-mail) nebo BCSA, 643 Harrow Road, Wembley HA0 2EX, příp. telefonem na 0208-902-0328 či faxem 0208-795-4875. Web: www.bcsa.co.uk

Zpravodajství z Velehradu, Londýna i z domova (pokračování ze str.4)

dospělých. Na začátku je potřebné (v pracovní dny od 11 do 20 hodin) absolvovat vstupní test, kterého termín se dá dohodnout s organizací *Informačné centrum*, která operuje z Českého a Slovenského národního domu v 74 West End Lane, West Hampstead NW62LX, nebo emailem na <informacnecentrum@googlemail.com>.

* V sobotu 25.dubna večer se ve Velehradě sešla větší skupina mladších českých a slovenských krajanů a některých členů Velehradského výkonného výboru. Přišli lidé, kteří po řadu let docházeli na Velehrad za Otcem Langem, velice si ho vážili a mají zájem, aby Velehrad nadále sloužil účelu, kterému sloužil po desetiletí, tedy aby se pokračovalo v díle Otce Langa. Diskutovalo se mezi jiným i o tom, jak se vyrovnat s tím, že westminsterská dieceze v současné době nepovoluje, aby se na Velehradě sloužily mše svaté. Ze setkání vzešlo mnoho zajímavých nápadů a vytvořil se kulturní a společenský výbor pro koordinaci kulturní, společenské a vzdělávací činnosti. Ti z vás, kteří jste před časem nabídli pomoc, se prosím spojte s koordinátory Majou, Jojou a Ditou na adrese: info@velehrad.org.uk (nebo místo info jejich jména). Mladí zároveň potvrdili výboru, že už od Velikonoc slouží, kvůli údajné léčbě O. Vojtka ve vlasti, mše v Melior Str. polský kněz Miroslaw, mluvící česky i slovensky.

* Jak uvádíme i jinde, Velehrad má konečně novou registrovanou website **www.velehrad.org.uk** na které bude postupně přibývat různých informací, oddílů a odkazů, což umožní získat okamžité informace během měsíce mezi vydáními Z(s)pravodaje. Správní rada podniká kroky, aby Velehrad reprezentovala jen tato website.

* Skupina mladých sděluje, že se modlí za návrat bohoslužeb do velehradské kaple, kde také koná tyto modlitby. Pokud se kdokoli chce na dálku připojit, modlitby se konají vždy v 19 hodin...

* Známy severolondýnský Mill Hill Music Club hostil v neděli 26. dubna v Henrietta Barnett School naše vynikající Smetanovo klavírní trio (Jana Nováková, Jan Páleníček, Jitka Čechová). Na pořadu byly klavírní tria Mendelssohna, Nováka a Dvořáka. Trio opět zahraje 2. května ve Stratford-upon-Avon (informace na webové adrese: <http://www.springsounds.co.uk>)

Vzpomněli jsme loňského úmrtí Zdeňka Mastníka...

Před rokem, 10.dubna 2008, zemřel v Praze ve věku nedožitých 88ti let Zdeněk Mastník. Odešel tak bývalý dlouholetý redaktor a ředitel československého vysílání rádia BBC World Service, nakladatel a knihkupec, bibliofil, a hlavně neúnavný „narušitel ideologické čistoty“ československé komunistické literární scény pašováním knih do vlasti i dalších zemí bloku. Rodák z moravských Milotic u Kyjova a ročník 1920, Zdeněk Mastník po maturitě a studiu na obchodní akademii unikl kvůli vleklé chorobě nasazení v Říši a po válce začal pracovat pro Mezinárodní svaz studentstva. Během pobytu na sjezdu v Paříži v roce 1947 se však neopatrně zmínil před jedním novinářem o tom, že slovenské matky si stěžují na deportace svých synů do Sovětského svazu a po publikaci byl okamžitě poslán domů a musel vrátit pas. Podařilo se mu však pas znovu získat a odjet do Anglie na praxi coby vysokoškolák.

V Anglii pracoval nejdříve externě pro sportovní vysílání BBC a pro americkou agenturu Foreign News Service, ze které se později zrodilo Rádio Svobodná Evropa a zároveň založil v Londýně informační službu pro československé studenty. Pro FNS dělal po evropských uprchlických táborech interview s čerstvými emigranty. Zdeněk pak v roce 1950 s kamarády založil v Londýně agenturu Interpress a začal obstarávat různým redakcím, včetně rodící se Svobodné Evropy, noviny z Československa, získávat skripta a studijní literaturu pro naše studenty v exilu a vydávat české knihy. Brzy na to se seznámil se svou budoucí ženou Helenou, rozenou Polívkovou, která přijela do Londýna z Mnichova, kam se dostala s jedním z letadel, kterými z Československa uletěli bývalí vojáci a letci. Helena předtím za války sloužila v jednotce britské armády na Blízkém východě a po návratu domů a po únorovém komunistickém puči byla za pokus o útěk odsouzena k trestu vězení. Pak se ale po propuštění dozvěděla o letadle a druhý pokus se povedl. Po přesunu do Británie začala pracovat pro Zdeňkovu agenturu, ale záhy jí potřebovaly britská kontrarozvědka i rozvědka a tam mohla využít své znalosti několika jazyků. Později však přešla do ministerstva zahraničí, kde jazyky také uplatnila. Zdeněk pak v roce 1952 vyhrál konkurz do BBC a brzy na to vedl novou populární rubriku Týden v Británii a to pod pseudonymem Pavel Holan, neboť nechťel doma přitěžovat rodičům. Pozastavil tehdy činnost své agentury, ale po helsinském mezinárodním mládežnickém sjezdu o čtyři roky později navázal kontakty s domovem a začal tam posílat různé nedostupné vědecké publikace. Pak činnost dále podstatně rozšířil a v roce 1962 přejmenoval vhodně svou agenturu >>>>

ZAJÍMÁ VÁS ČESKÁ A SLOVENSKÁ HUDBA? STAŇTE SE ČLEMEM

The Dvořák Society for Czech and Slovak Music

Společnost sdružuje zájemce o českou a slovenskou hudbu a jako registrovaná charita pomáhá hudebníkům a hudebním tělesům doma

Podrobnosti najdete na internetu (<http://www.dvorak-society.org>) a další rád sdělí Tony Pook, Membership Secretary,
1 Lower Friargate, York YO1 9SL, Tel: 01904-642407 e-mail: membership@dvorak-society.org

Vzpomněli jsme loňského úmrtí Zdeňka Mastníka (pokračování ze str.5)

na Academic Book Exchange a začal posílat odborné knihy i do jiných zemí sovětského bloku. Akademici v některých zemích jsou mu prý dodnes vděční. Do zásilek pak pravidelně vpašoval i knihy zakázaných oborů jako sociologie a politologie a také československých exilových nakladatelství. Musel sice párkrát změnit název firmy, ale soudruzi se o jeho síti -- kterou financoval přes významného rumunského uprchlíka, který obstarával peníze od CIA z Washingtonu -- nikdy nedozvěděli, i když šlo za ta léta celkem o milióny knih. Jak se uvolnilo cestování na Západ, studenti i turisté se od roku 1967 dozvídali o knihkupectví u londýnské katedrály sv. Pavla, kde Zdeněk Mastník zájemce, včetně posrpnových emigrantů, vydatně zásoboval. Po sovětské okupaci pokračovala činnost dál jako předtím a po odchodu Zdeňka do důchodu z BBC v roce 1979 ještě zintenzívněla.

Po zhroucení komunismu nakoupil Zdeněk v roce 1990 poslední obří zásilku knih a poslal je do Prahy do Univerzitní knihovny, Památníku písemnictví a Libri Prohibiti a pak si manželé ještě užili pravidelných návštěv vlasti. Helena zemřela v roce 1996 a je pochována na čs. vojenském hřbitově v Brookwoodu. Zdeněk pak byl v roce 1998 vyznamenán prezidentem Havlem Medailí za zásluhy. V posledních letech sedával v Praze často v obnoveném restaurantu U Paukrů, občas se dal chytit na kus řeči ve vinárně Monika a po jejím zrušení na francouzských palačinkách vedle Laterny Magiky a vzpomínal s úsměvem na různé dramatické momenty minulých let. Až se jednou budou psát naše novodobé dějiny, bude tam Zdeněk Mastník zapsán zlatým písmem. /jn/

Nenechte si ujít, aneb kultura v Londýně v květnu ve zkratce...

* 1.května, 19.30, **London Philharmonic Orchestra** pod taktovkou Marka Eldera, housle Thomas Zehetmair. Na programu Janáček, Dvořák a Rachmaninov. Royal Festival Hall . Info: www.lpo.co.uk

* 4., 5. a 6. května se v londýnském Barbican koná druhá část **The New Europe Film Festival 2009** (nové země EU) po první části v Edinburhu. Na programu je šest filmů: **Triky** polského režiséra Andrzeje Jakimowského 4. května v 18.30, **O rodičích a dětech** našeho režiséra Vladimíra Michálka téhož dne ve 20.45, **Přes noc** maďarského režiséra Ference Toroka 5.května v 18.30, **Byl jsem tady** estonsko-finské koprodukce režie René Vilbre téhož dne ve 20.45, **Muzika** slovenského režiséra Juraje Novoty 6.května v 18.30 a **Kalifornské snění** rumunského režiséra Cristianu Nemescu téhož dne ve 20.45. Info:020-7638-8891

* 6.května v 19.30 v The Hawt, Crawley, **English Touring Opera** s Janáčkovou **Káťou Kabanovou** (tickets.hawth.co.uk/public/)

* 9.května v 19.30 vystoupí v Cadogan Hall Pražský symfonický orchestr pod taktovkou Petra Altrichtera. Na programu Smetanova Vltava, Dvořákova Symfonie č.7 a Chopinův Klavírní koncert č.1. Nikolaj Demidenko klavír. Info: 020-7730-4500

* 13.května v 18.30 v British Library **Evropská literární noc** za účasti spisovatelů z ČR (**Petra Hůlová**), Itálie, Francie, Maďarska, Polska a Rumunska. Čtení ukázek a diskuse. British Library Conference Centre, 96 Euston Rd. Info: 01937-546546

* 14.května bude **Petra Hůlová** na Literárním semináři v Masarykově hale, School of Slavonic and East European Studies, UCL, 16 Taviton Street, WC1. Uvede Prof.Robert B. Pynsent. Info: 020-7307-5180 a www.czechcentre.org.uk

* 16.května a 23. května v 19.30 vystoupí v Barbicanu **BBC Symphony Orchestra** pod taktovkou **Jiřího Bělohlávka**. Na programu je první den světová premiéra Briana Eilase, Haydnův cellový koncert v C a Čajkovského Patetická a druhý den opět Haydnův cellový koncert v D a Mahlerova Pátá. Oba dny vystoupí na cello Jean-Guihen Queyras. Info: 020-7638-8891

* 27.května v 19.30 v Royal Festival Hall vystoupí **London Philharmonic Orchestra** pod taktovkou Yannicka Nézeta-Séguina a u klavíru s Aldem Ciccolinim. Na programu Mendelssohnova Italská, Rachmaninova klavírní koncert a Dvořákova Sedmá.

Sväté omše našej londýnskej komunity

Kostol (Our Lady of La Salette and St. Joseph), 14 Melior Street, London SE1 3QP, najbližšia stanica metra London Bridge: Nedel' a 13.00 a 19.00

Sviatosť pokánia (*svätá spoveď*) - pred každou svätou omšou i po každej svätej omši a taktiež po dohovore s duchovným otcom.

ZAJÍMÁ VÁS CO SE DĚJE V JINÝCH KRAJANSKÝCH KOMUNITÁCH?

Zkuste si na internetu najít <http://krajane.radio.cz/>

Budete překvapeni, je to totiž internetová platforma, určená k získávání a výměně informací, týkajících se zahraničních Čechů v celém světě... A najdete tam i nové informace o londýnském Velehradě

SVU -- Společnost pro vědy a umění ve Velké Británii

srdečně zve všechny zájemce na

VELKÝ KNIŽNÍ BAZAR A PŘÁTELSKÉ POPOVÍDÁNÍ

v sobotu 30. května ve 14.30 hodin na Velehradě

Knihy, debata, občerstvení a možnost vstoupit do SVU. Všichni jsou srdečně zváni. Další informace obvykle na Velehradě, na tel.čísle 020-7727-7849, nebo u předsedy Milana Kocourka na 01932-259-616
